

**Menadzment u pomorstvu
Ekonomске integracije i EU**

- JEDINSTVENI TRŽIŠNI AKT-

**prof. dr Nikola Milović
nmilovic@t-com.me**

Hronologija nastanka jedinstvenog tržišta
Ekonomski učinci jedinstvenog tržišta
Motivi predlaganja Jedinstvenog tržišnog akta
Osigurati poverenje u jedinstveno tržište
Osnovne poluge Jedinstvenog tržišnog akta

Hronologija nastanka jedinstvenog tržišta

- **1951:** (EZUČ)
- **1957:** Rimski Ugovor, čime je stvorena Evropska ekonomska zajednica (EEZ, kasnije Evropska unija) osnova nastanka "zajedničkog tržišta".
- **1968:** EEZ eliminiše sve kvote i "tarife" - takse na uvezenu robu. Međutim, ostaju na snazi "necarinske barijere" - kao što su razlike između država članica u bezbednosti, pakovanju ili administrativnim procedurama. Ove razlike u praksi sprečavaju proizvođače da prodaju robu širom Evrope.
- **Početak 1980-ih godina:** napredak ka jedinstvenom tržištu je **praktično zaustavljen**, glavni razlog je previše rigidnosti i fragmentiranosti, kao nemogućnost postizanja sporazuma o promjeni situacije u kojoj se našla Evropa.
- **1985:** Evropska komisija objavljuje sveobuhvatni plan za postizanje jedinstva u okviru nacionalnih tržišta kao i za stvaranje jedinstvenog tržišta bez ograničenja do kraja 1992. godine.
- **1986: Jedinstveni evropski akt (JEA).**
- **1986 - 1992:** EU usvaja oko 280 odvojenih stavki zakonodavstva koje treba da omoguće uklanjanje barijera kao i završetak formiranja jedinstvenog tržišta. U mnogim oblastima, 12 kompleta nacionalnih propisa (bilo je samo 12 članova tada) su zamenjene jednom zajedničkom evropskim pravilom, što znatno smanjuje troškove i komplikacije u bilo kakvim poslovnim pokušajima širenja tržišta proizvoda u okviru Unije. Princip "**uzajamnog priznavanje**" standarda i tehničke dokumentacije .
- **1993: jedinstveno tržište postaje realnost.**
- **1993 - danas:** jedinstveno tržište pomaže da se sruše barijere, stvori više radnih mesta i poveća ukupan prosperitet u EU. Komisija sprovodi i redovno ažurira strategiju unutrašnjeg tržišta koja definiše dugoročnu stratešku viziju i okvir za poboljšanje funkcionisanja jedinstvenog tržišta.
- **2012- 20 godina od postojanja jedinstvenog tržišta.**

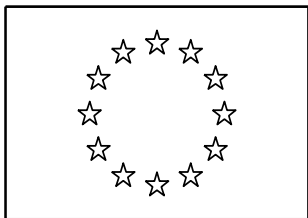
Motivi predlaganja Jedinstvenog tržišnog akta

- 10% aktivnog stanovništva - 23 miliona ljudi - trenutno je nezaposleno
- Jedinstveno tržište pokušava da pomogne EU da prebrodi ekonomsku i finansijsku krizu.
- **Jedinstveno tržište kroz 12 projekta** predlaže ključne aktivnosti za:
 1. povećanje evropske konkurentnosti
 2. povećanje stopa ekonomskog rasta
 3. otvaranje novih radnih mjesta.
- **Cilj Jedinstvenog tržišnog akta** je da se ojača povjerenje u tržišta kao i pozitivna očekivanja koji su sastavni dio perioda krize.

- U maju 2010. Mario Monti, predstavlja izveštaj o **'Novoj Strategiji za jedinstveno tržište'**.
- **"Towards a Single Market Act" For a highly competitive social market economy.**
- koncipiranje **50 prioriternih oblasti** ili mjera za ponovno pokretanje jedinstvenog tržišta širom evrope.
- Pokrenuta je široka debata i za četiri mjeseca održane su debate širom Evrope - u državama članicama i institucijama EU, konsultativnim tijelima, nacionalnim parlamentima, regionima, lokalnim vlastima, sa civilnim društvom, sindikatima, poslovnim federacijama, nevladinim organizacijama, kao i svim drugim zainteresovanim stranama.
- Pitanja koja su postavljana : da li su ovih 50 mjera, prave mjere?

Da li postoji alternativa? Da li postoje pitanja koja smo zaboravili?

- Više od 30% odgovora je došlo od građana.
- Skoro tri četvrtine ispitanika izrazilo je pozitivno mišljenje o jedinstvenom tržištu.
- Komisija je istakla jedinstveno tržišta kroz dvanaest ključnih prioriteta mjera.
- Ove akcije su stavljena na osnovu mišljenja iznijetih od strane Evropskog parlamenta od strane Evropskog Savjeta, Evropskog ekonomskog i socijalnog Komiteta, Odbora regiona kao i odgovora javnosti.
- Komisija se obavezuje da će usvajanje ovih predloga obaviti u što kraćem roku kako bi se garantovala usvajanje od strane Evropskog Parlamenta i Savjeta EU do kraja 2012, u vremenu za 20. godišnjicu jedinstvenog tržišta.

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 13.4.2011
COM(2011) 206 final

**COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN
PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE
AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS**

Single Market Act

Twelve levers to boost growth and strengthen confidence

"Working together to create new growth"

{SEC(2011) 467 final}

Osnovne poluge Jedinstvenog tržišnog akta

- 12 poluga koje mogu pojačati rast i povećati poverenje građana u jedinstveno tržište.
- U okviru svake od tih poluga izdvajaju se **ključne akcije** koje ukoliko budu usvojene od strane evropskih zakonodavaca kao i brzo i pravilno prenesene i implementirane od strane država članica, mogu imati **konkretan uticaj na obnavljanje ekonomske konkurentnosti i učešća građana u jedinstvenom tržištu.**
- Evropa 2020:
 1. Održiv rast;
 2. Pametan rast;
 3. Inkluzivan rast.

- Poseban dio je posvećen upravljanju jedinstvenim tržištem, koje je neophodan uslov da bi se postigli rezultati, a posebno je naglasak na:

- (i) dijalogu sa civilnim društvom i evaluaciji;
- (ii) partnerskim pristupom sa svim pojedinačnim tržišnim akterima;
- (III) bolje informisanje za građane i preduzeća;
- (iv) boljoj implementaciji i sprovođenju pojedinačnih tržišnih pravila.

12 poluga Jedinstvenog tržišnog akta

- (1) Pristup finansijama za više od 20 miliona evropskih MSP** (malih i srednjih preduzeća) da bi se lakše došlo do sredstava za ulaganje i kapitala, ulaganja u jednoj državi članici sa slobodom ulaganja u bilo kojoj drugoj državi članici.
- (2) Mobilnost za građane** modernizacijom zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija dobijenih u drugoj državi članici.
- (3) Prava intelektualne svojine** - podrška istraživanju i inovacijama i uspostavljanje jedinstvene patentne zaštite i jedinstvenog patentnog parničnog sistema
- (4) pomaganje potrošačima** u poslovnim odnosima olakšavanjem alternativnog rješavanja sporova na jedinstvenom tržištu.

- (5) Usluge** - povećanje slobodnog kretanja usluga kroz olakšano definisanje standarda usluga na evropskom nivou. Dobro funkcionisanje tržišta usluga je od najveće važnosti za generisanje rasta i zaposlenosti u Evropi. Kada je rast u Evropskoj privredi prosječno bio 2,1% godišnje između 1998 i 2008, sektor usluga rastao je 2,8% godišnje. Poslovi u sektoru usluga su povećani za 2% godišnje, u poređenju sa prosjekom od 1% za privredu u cjelini.
- (6) Mreže** - poboljšanje saobraćajne i energetske infrastrukture na jedinstvenom tržištu uvođenjem zakona koji treba da identifikuje i primjeni strateške evropske projekate. Do 2020. godine, ulaganje u te sektore moglo bi da stvori 775 000 radnih mjesta i povećanje BDP za 19 milijardi eura.
- (7) Digitalno jedinstveno tržište** obezbeđivanjem pan-evropskog rada elektronske identifikacije i potpisa.
- (8) Socijalno preduzetništvo** - osnivanjem evropskog okvira za razvoj etičkih investicionih fondova.

- (9) Porezi** poboljšanje energetskeg oporezivanja obezbeđujući dosljedan poreski tretman različitih izvora energije.
- (10) Socijalna kohezija-** jačanje socijalne kohezije kroz unapređenje primjene propisa o postavljanju radnika iz jedne države članice u drugu i obezbediti da se primenjuju socijalna prava. Danas, više od 1 milion ljudi poslata u drugu državu članicu u okviru pružanja usluga.
- (11) Biznis okruženje-** poboljšanje regulatornog poslovnog okruženja koje pojednostavljuje računovodstvena pravila koja mogu da generišu potencijalne uštede od 1,5 milijardi eura godišnje za 1,1 miliona malih preduzeća i od 5,2 milijardi eura godišnje za 5,9 miliona mikro-preduzeća.
- (12) Javne nabavke-** modernizacija javnih nabavki sa donošenjem pravila koja su više jednostavna i fleksibilna kako bi se podstakla tražnja za ekološki održive i socijalno odgovorne inovativne robe, usluge i radove. Otvorene i transparentne tenderske procedure potrebne kroz EU pravila o javnim nabavkama znače više konkurencije, jače štite protiv korupcije i daju bolju uslugu i vrijednost za poreske obveznike.